

Sagsnr. 15-127
Vores ref. NSOE
Den 9. november 2015

Stop nedskæringer i Arbejdstilsynet – behov for bredt politisk forlig om permanent bevilling

For LO er det afgørende, at der fortsat er bred politisk konsensus om arbejdsmiljøpolitikken. LO er helt uenige i regeringens finanslovsudspil på arbejdsmiljøområdet, og finder det meget uklogt at reducere Arbejdstilsynets ressourcer til de tilsyn som virker allermost effektivt i forhold til at sætte ind over for overtrædelser af arbejdsmiljøloven. LO vil opfordre til at trække de bebudede besparelser på 31 mio. kr. tilbage. Pengene findes allerede i Fonden for Forebyggelse og Fastholdelse, så det vil ikke belaste finansloven negativt. LO vil opfordre til, at forligspartierne i 2016 indgår en bred politisk langsigtet aftale om Arbejdstilsynets aktiviteter og ressourcer. Der er behov for at fortsætte den politiske kontinuitet og konsensus på arbejdsmiljøområdet, som de seneste mere end 10 år har været baseret på.

God tradition for brede politiske forlig om arbejdsmiljø

Der har de sidste mange år været tradition for brede politiske forlig på arbejdsmiljøområdet. Det gjaldt i forhold til den nationale arbejdsmiljøhandlingsplan 2010, det gælder i forhold til den nuværende nationale arbejdsmiljøhandlingsplan 2020, og det er senest bekræftet med forårets politiske aftale *"En styrket arbejdsmiljøindsats – Alle har ret til et sikkert og sundt arbejdsmiljø"*, mellem den tidligere regering (Socialdemokraterne og Det Radikale Venstre), Venstre, Dansk Folkeparti og det Konservative Folkeparti

For LO er det helt afgørende, at det fortsætter på den måde, og at der fastholdes bred politisk konsensus om arbejdsmiljøpolitikken, således at prioriteringerne ikke skifter med de politiske vinde på Christiansborg. Virksomheder og lønmodtagere skal på et så vigtigt område som arbejdsmiljø have trykthed for, at prioriteringerne ligger fast, så vi kan sikre et sikkert, sundt og trygt arbejdsmiljø for alle.

Store udfordringer på arbejdsmiljøområdet – ambitiøse reduktionsmål

Vi har stadig store udfordringer på arbejdsmiljøområdet. Med den nationale handlingsplan 2020 er der formuleret ambitiøse reduktionsmål inden for de tre prioriterede områder, hvor der er bred politisk enighed om at arbejde for:

- 25 procent færre alvorlige arbejdsulykker
- 20 procent færre psykisk overbelastede
- 20 procent færre med overbelastninger af muskler og skelet.

Det er i forbindelse med 2020-handlingsplanen besluttet løbende at følge, hvordan det går med opfyldelsen af de opstillede reduktionsmål, og det må konstateres, at vi langt fra er i mål, og at der fortsat er behov for at styrke indsatsen, hvis målene skal indfris.

Udskydning af tilbagetrækningsalder kræver forebyggelse

Udfordringerne er ikke blevet mindre af, at der over de sidste mange år er gennemført en lang række reformer af pensionsalder og efterløn. Tilbagetrækningsalderen er udskudt og vi skal alle blive stadig længere på arbejdsmarkedet. Det er vigtigt af hensyn til de fremtidige behov for arbejdskraft, men vi må også konstatere, at det ikke er alle der har helbredet og fysikken til det.

LO gennemførte sidste år en undersøgelse blandt danske lønmodtagere, hvor det viste sig, at cirka 40 procent af LO's lønmodtagere ikke mener at kunne holde i sit nuværende job frem til pensionsalderen, og begrundede det med højt tidspres, og at de har et hårdt fysisk og psykisk belastende arbejde. Andre undersøgelser peger tilsvarende på en stor gruppe af lønmodtagere som af arbejdsmiljømæssige årsager ikke mener at kunne holde i sit nuværende job frem til pensionsalderen. Folketinget skal senere på året, på baggrund af udviklingen i den gennemsnitlige levealder, beslutte at udskyde tilbagetrækningsalderen yderligere.

Samlet set er der således et betydeligt samfundsmæssigt pres på at forbedre arbejdsmiljøet og styrke den forebyggende indsats, således at vi reelt alle sammen bliver i stand til at honorere kravene til et stadig længere aktivt arbejdsliv.

På den baggrund hilste LO forårets brede politiske aftale om en styrket arbejdsmiljøindsats velkommen. LO er helt enige i aftalens sigte om at styrke arbejdsmiljøindsatsen, så flere mennesker får et godt og langt arbejdsliv. LO er helt enig i, at arbejdsmiljøindsatsen fremover målrettes de virksomheder der har de største problemer, og samtidig sikre at dårligt arbejdsmiljø aldrig må blive et konkurrenceparameter, ligesom det er rigtig set at øge antallet og størrelsen på de bøder som gives til virksomheder der ikke sikrer et sundt og sikkert arbejdsmiljø.

Et stærkt og effektivt Arbejdstilsyn flytter arbejdsmiljø

Forårets politiske aftale tager i vidt omfang sigte på at styrke Arbejdstilsynets muligheder for at gribe ind over for virksomheder der ser stort på arbejdsmiljøet, og ikke af sig selv prioriterer forebyggelse og et sikkert og sundt arbejdsmiljø for sine ansatte.

Arbejdstilsynet er en helt afgørende aktør i samfundets bestræbelser på at sikre et godt og stadig bedre arbejdsmiljø. Arbejdstilsynet opdager rigtig mange arbejdsmiljøproblemer i de danske virksomheder, og sætter ind over for de virksomheder, der ikke af sig selv lever op til sine forpligtelser om at sikre et ordentligt arbejdsmiljø. Arbejdstilsynet finder de virksomheder der ignorerer sikkerhed og snyder på vægten, og er med sin kontrolindsats med til at skabe lige vilkår, så seriøse virksomheder ikke underbydes af useriøse virksomheder.

Et stærkt og effektivt Arbejdstilsyn virker præventivt, fordi Arbejdstilsynet med sin kontrolvirksomhed holder de virksomheder til ilden, der ikke af sig selv sørger for et sikkert og sundt arbejdsmiljø. Arbejdstilsynet gør det lettere at være en seriøs virksomhed i Danmark, der ikke drager økonomisk fordel af at spare penge på et sikkert og sundt arbejdsmiljø.

V-regeringens udspil til finanslov vil forringe arbejdsmiljøet alvorligt

Lige så tilfreds LO var med forårets brede politiske forlig om den nationale arbejdsmiljøindsats, lige så uforstående står LO over for den del af V-regeringens udspil til finanslov for 2016 der vedrører arbejdsmiljø og arbejdstilsyn.

LO er bestemt ikke enig i den del af regeringens forslag til finanslov der vedrører besparelser på Arbejdstilsynets ressourcer. Det fremgår af finanslovsudspillet, at regeringen udover de generelle besparelser som følge af kravene til øget produktivitet og øget effektivitet, yderligere har lagt op til at reducere den del af Arbejdstilsynets bevillinger der finansieres af Fonden for Forebyggelse og Fastholdelse, og som vedrører finansiering af de særlige tilsynsindsatser. Regeringen lægger op til at reducere bevillingen fra 77 mio. kr. til 46 mio. kr. i 2016, og fra 2017 at reducere bevillingen fra 77 mio. kr. til 8 mio.kr.

Konsekvensen heraf vil være, at Arbejdstilsynet fra 2017 vil få reduceret sin bevilling med 93 mio. kr., og Arbejdstilsynet har allerede meldt ud, at hvis den endelige finanslovsaftale ikke ændres, står man overfor at skulle afskedige 140 medarbejdere i forbindelse med finanslovens endelige vedtagelse.

LO står helt uforstående over for regeringens udspil. De bebudede besparelser i Arbejdstilsynet vil ikke kunne undgå at forringe tilsynsindsatsen mærkbart, til stor skade for det præventive arbejdsmiljøarbejde i virksomhederne, og står i grel modsætning til forårets brede politiske aftale, hvor der var bred enighed om, at der i den nuværende situation er behov for at styrke arbejdsmiljøindsatsen og Arbejdstilsynets virke, og ikke det modsatte.

Det vides endnu ikke, hvordan de gennemførte besparelser konkret vil skulle udmøntes i forhold til de særlige tilsynsindsatser. Sådan som det hidtil har været, har der været afsat 50 mio. kr. til at gennemføre særlige dialogbaserede tilsyn med msb og psykisk arbejdsmiljø i de nedslidningstruede brancher, der har været afsat 15 mio. kr. til gennemførelse af særlige tilsynsindsatser med psykisk arbejdsmiljø og der har været afsat 12 mio. kr. til gennemførelse af særlige byggetilsyn.

Bebudede finanslovsbesparelser rammer de tilsyn der virker

Med henblik på at vurdere konsekvenserne af de bebudede besparelser i forhold til de særlige tilsyn, har LO anmodet Arbejdstilsynet om at levere data omkring hvilke reaktioner inden for ulykkesrisici, msb og psykisk arbejdsmiljø, Arbejdstilsynet afgiver inden for de forskellige tilsynsformer. Resultaterne har været publiceret i ugebrevet A4, onsdag den 28. oktober, "*Ekspert: Besparelser på Arbejdstilsynet vil forringe arbejdsmiljøet alvorligt*", og der skal derfor her kun ganske kort refereres de væsentligste resultater.

Data fra Arbejdstilsynet dokumenterer, at Arbejdstilsynets indgreb over for ulovligheder i langt overvejende grad finder sted på de typer tilsyn, som nu spares væk:

Byggetilsyn

I de risikobaserede tilsyn på virksomheder, som Arbejdstilsynet langt hen ad vejen skal basere sig på i fremtiden, er der kun blevet skredet ind mod dårligt arbejdsmiljø i gennemsnitligt hvert fjerde tilfælde i perioden 2013-1. halvår 2015. Det skal sammenlignes med, at det sker seks gang så ofte på de byggeaktioner som Arbejdstilsynet har gennemført i samme periode som led i de særlige byggetilsyn.

Særlige tilsyn med psykisk arbejdsmiljø

På det psykiske område er forskellen endnu større, hvor Arbejdstilsynet på de risikobaserede tilsyn kun har grebet ind mod dårligt psykisk arbejdsmiljø i seks ud af hundrede tilfælde. På de særlige psykiske tilsyn, med tilsynsførende med særlig ekspertise på området, har Arbejdstilsynet grebet ind mere end en gang per tilsyn. Det vil sige, at de særlige tilsyn med psykisk arbejdsmiljø er næsten 20 gange så effektive som de risikobaserede tilsyn, oven i købet på et område som det psykiske, hvor meget taler for at udviklingen går den helt forkerte vej, og hvor de foreløbige opgørelser over udviklingen i de opstillede reduktionsmål ikke tyder på, at det går fremad – snarere tværtimod.

Professor og arbejdsmiljøforsker på Aalborg Universitet Peter Hasle konkluderer på baggrund af de fremlagte data, at de planlagte besparelser på Arbejdstilsynet vil betyde en væsentlig forringelse af tilsynet og et stort tilbageskridt for arbejdsmiljøet.

Man kunne næsten få den tanke, at regeringen med vilje ønsker at afvikle de tilsynstyper som i særlig grad bidrager til at finde de virksomheder der ikke af sig selv prioriterer et sikkert og sundt arbejdsmiljø.

Særlige tilsyn i nedslidningstruede brancher

Regeringens besparelser vil også gå ud over de særlige tilsyn i de nedslidningstruede brancher, hvor Arbejdstilsynet som supplement til den almindelige tilsynsindsats gennemfører såkaldt dialogbaserede tilsynsbesøg, med fokus på over to besøg at vejlede virksomhederne om at forebygge arbejdsmiljøproblemer med msb og dårligt psykisk arbejdsmiljø. Der er over de sidste år gennemført en lang række evalueringer af disse tilsynsbesøg, og det helt overordnede billede der tegner sig er, at de særlige tilsyn i høj grad understøtter og forbedrer virksomhedernes arbejdsmiljø og arbejdsmiljøarbejde.

I Arbejdstilsynets årlige brugerundersøgelser oplyser 90 procent af de virksomheder der har modtaget besøg, at de har haft en god dialog med Arbejdstilsynet om arbejdsmiljø, og mere end 70 procent oplyser, at de er blevet i stand til at handle på baggrund af den viden om arbejdsmiljø som de særlige tilsynsbesøg har givet anledning til. Data fra Arbejdstilsynet bekræfter dette billede, idet 80 procent af de virksomheder der har modtaget en vejledning på det første besøg, på det opfølgende besøg 3-4 måneder efter, oplyser at have arbejdet videre med den vejledning de har fået.

Hvis man nedlægger de særlige tilsyn og den forebyggende indsats i nedslidningstruede brancher, som man i Arbejdstilsynet har metodeudviklet gennem de sidste snart 10 år, mister man det momentum der er skabt i samarbejdet med arbejdspladserne, og man mister den viden og de arbejdsmetoder, der i den forbindelse er oparbejdet i Arbejdstilsynet, og

som der er dokumenteret gode erfaringer med, påvirker indsatsen på arbejdsmiljøområdet i en positiv retning.

Det vil i særlig grad få meget negative konsekvenser for de medarbejdere, der er ansat i brancher og på arbejdspladser, hvor man ved der er en forhøjet risiko for fysisk og psykisk nedslidning.

Træk besparelser tilbage – pengene er allerede i systemet

Samlet set finder LO det meget u hensigtsmæssigt, hvis regeringen står fast på sine besparelseskra v i forhold til Arbejdstilsynets ressourcer, og LO vil kraftigt advare mod at indgå et finanslovsforlig der i den grad risikerer at skade arbejdsmiljøet helt modsat de intentioner der ligger i 2020-planen og forårets politiske aftale.

Venstre har i forbindelse med den offentlige debat været ude at forsikre, at besparelserne ikke vil påvirke tilsynsindsatsen i negativ retning. Dette gøres med henvisning til en forholdsvis ny konsulentrapport der konkluderer, at der ligger et effektiviseringspotentiale i Arbejdstilsynet der kan frigøre 109 mio. kr., som kan anvendes på tilsynsaktiviteter i stedet.

Beskæftigelsesministeren har imidlertid i sit svar til Christian Juhl (EL) trukket kraftigt i land, og oplyst, at Beskæftigelsesministeriet og Finansministeriet vurderer, at et sådant effektiviseringspotentiale ikke er realistisk, og nedjusteret forventninger til en årlig effektivisering i størrelsesordenen 30-40 mio. kr., uden i øvrigt nærmere at føre bevis for, at dette effektiviseringspotentiale er realistisk.

LO vil på den baggrund kraftigt advare om at gennemføre kortsigtede besparelser i Arbejdstilsynet, der uden tvivl vil være ødelæggende for den fælles politiske opfattelse om at styrke arbejdsmiljøet i de danske virksomheder.

LO vil opfordre til, at regering og forligspartier trækker de bebudede besparelser på 31 mio. kr. tilbage, der jo netop vil ramme de særlige tilsynsindsatser. Finansieringen ligger klar, da der fortsat er opsparede og ikke-forbrugte midler i Fonden for Forebyggelse og Fastholdelse. Fonden for Forebyggelse og Fastholdelse har i dag en opsparring på 420 mio. kr. ligesom der pt. er ikke forbrugte midler for i alt 81 mio. kr., som skal anvendes inden for Fondens formål om at styrke forebyggelse, fastholdelse og inklusion. På denne led vil det ikke påvirke finansloven negativt, at trække de bebudede besparelser tilbage.

LO's råd skal være at anvende 31 mio. kr. af midlerne i Fonden for Forebyggelse og Fastholdelse til at fortsætte de særlige tilsynsindsatser i 2016.

Sidste år gav et enigt Arbejdsmiljøråd sit indspil til den i foråret vedtagne politiske aftale, hvor der var enighed blandt alle organisationer på arbejdsgiver- og lønmodtagerside om at anbefale en videreførelse af de særlige tilsynsindsatser, hvor der netop blev peget på behovet for en tilsynsindsats der går på to ben.

Brug for bred politisk aftale om Arbejdstilsynets virke og ressourcer.

Beskæftigelsesministeren har i øvrigt på samråd i Beskæftigelsesudvalget den 20. oktober oplyst, at han finder det problematisk, at Arbejdstilsynets ressourcer i så høj grad er baseret på midlertidige bevillinger og særlige puljer, og han vil foretrække et bredt politisk kompromis omkring Arbejdstilsynet og en fast bevilling, der ikke hvert år er genstand for forhandlinger i forbindelse med finanslovens indgåelse, ud fra en opfattelse af at arbejdsmiljø er for vigtigt til konflikter og skiftende prioriteringer.

LO deler til fulde ministerens opfattelse på dette punkt.

LO vil derfor foreslå, at der i 1. halvår 2016 gennemføres politiske drøftelser om en mere permanent bevilling til Arbejdstilsynet, således at der muliggøres en mere langsigtet planlægning af Arbejdstilsynets aktiviteter, og således at Arbejdstilsynet kan fokusere på sin kerneopgave, og ikke skal hoppe fra tue til tue, alt efter de skiftende politiske prioriteringer.

LO bidrager gerne hertil.

LO's formand har tidligere været offentligt ude og markere, at ”Jeg forlanger ikke guld og grønne skove, men ressourcer nok til, at tilsynet ikke hele tiden er under pres og skal fyre og ansætte folk afhængig af, hvad politikerne beslutter fra det ene år til det andet”.

Vi har behov for at fortsætte den politiske kontinuitet og konsensus på arbejdsmiljøområdet, som de seneste mere end 10 år har været baseret på, senest dokumenteret med 2020-aftalen i 2011 og den politiske aftale i foråret 2015.

Vi har brug for midler til en styrket forebyggelse, således som det blev formuleret tilbage i 2006 med velfærdsaftalen. Med snarligt udløb af midlerne i Fonden for Forebyggelse og Fastholdelse, er der mere end før brug for en endelig politisk afklaring af Arbejdstilsynets ressourcer, således at vi også kan lykkes med at skabe et bedre arbejdsmiljø, der reelt er en afgørende forudsætning for at vi alle kan bidrage stadig flere år på et aktivt og dynamisk arbejdsmarked.